

Nr 281.

Av herr **Thorberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till socialstyrelsen m. m.

Propositionen nr 206 angående anslag till socialstyrelsen är, liksom den tidigare avgivna propositionen nr 168 angående statistiska centralbyrån, i väsentliga delar byggd på de av 1926 års besparingssakkunniga framlagda förslagen rörande besparingar och förenklingar inom nämnda ämbetsverk. I propositionen erinras också om, hurusom regeringen redan den 9 november 1928 förordnat om vissa av de besparingssakkunniga föreslagna förändringar i styrelsens statistiska publikationer, vilka förändringar delvis tagas till intäkt för de nu föreslagna indragningarna av vissa befattningar inom styrelsen. De sålunda utan riksdagens hörande redan anbefallda förändringarna i styrelsens publikationer äro i vissa fall av den art, att mycket delade meningar därom gjort sig gällande. Särskilt gäller detta indragningen av *berättelsen rörande yrkesinspektionens verksamhet* samt borttagandet av vissa tabellbilagor till *berättelsen rörande arbetsinställelser och kollektivavtal samt förlikningsmännens verksamhet*. Både från arbetsgivarhåll och arbetarhåll ha starka betänkligheter uttalats mot dessa besparingar, vilka innebära ett avbrott i sedan en lång följd av år utkommande publikationsserier.

Från arbetarnas fackliga organisationer ha även i annat sammanhang uttalats önskemål om utvidgningar och förbättringar i fråga om den officiella socialstatistiken. Sålunda beslöt landsorganisationens senaste kongress att ingå till regeringen med en framställning om fördjupade bostads- och levnadskostnadsundersökningar, en framställning, till vilken Kungl. Maj:t ännu icke tagit ställning. Beträffande en annan ur såväl arbetar- som arbetsgivarsynpunkt synnerligen betydelsefull gren av socialstatistiken, nämligen lönestatistiken, ha de besparingssakkunniga ifrågasatt vissa utvidgningar, men då dessa icke ansetts motivera någon förstärkning av styrelsens personalutrustning, utan tvärtom avsevärda indragningar föreslagits i fråga om personalen å styrelsens statistiska byråer, förefaller det synnerligen tveklaktigt, hur nämnda utvidgningar skola kunna genomföras. Styrelsen har i sitt den 16 februari 1929 avgivna utlåtande över de besparingssakkunnigas förslag också påvisat nödvändigheten av att, därest de statistiska byråernas arbetskapacitet ej skulle ned sättas, dessa byråer liksom styrelsens bibliotek finge behålla sin hittillsvarande peronalutrustning. Styrelsen erinrar jämväl om att den internationella arbetskonferensen vid sitt femte sammanträde i Genève år 1923 antog enhälligt en rekommendation angående de allmänna grunddragen för yrkesinspektionen, vilken i här berörda avseende innehåller bland annat följande uttalande:

»Periodiska rapporter över inspektionstjänstens resultat och verksamhet, avfattade enligt bestämd plan, böra av inspektörerna avgivas till den centrala myndigheten, och bör denna myndighet i en årsrapport, offentliggjord så skyndsamt som möjligt och i varje fall inom ett år från slutet av det år densamma avser, framlägga en översikt över de uppgifter, inspektörerna meddelat; kalenderåret bör enhetligt läggas till grund för dessa rapporter.»

Till denna rekommendation ha statsmakterna år 1924 givit sin anslutning.

I en förut i denna kammare väckt motion, nr 264, har undertecknad framfört vissa anmärkningar mot besparingssakkunnigas förslag rörande statistiska centralbyrån och yrkat, att den på detta förslag byggda propositionen måtte av riksdagen avslås samt att riksdagen i stället måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om viss utredning rörande den officiella statistikens överledning m. m. Då en dylik utredning skulle kunna tänkas komma att beröra jämväl socialstyrelsens arbetsområde, borde måhända konsekvensen fordrat, att ett motsvarande uppskovsyrkande framställdes även beträffande socialstyrelsens organisationsfråga. Som ett dylikt uppskov emellertid skulle komma att beröra även styrelsens icke-statistiska byråer och förhindra en lösning av här föreliggande, betydelsefulla spörsmål, har jag icke ansett mig böra framställa något yrkande i denna riktning. Frågan om den officiella statistikens överledning m. m. lär för övrigt icke på något sätt kunna föregripas av ett nu fattat beslut rörande socialstatistikens organisation och personalutrustning, då behovet av personal i de jämförelsevis underordnade befattningar, varom här är fråga, icke i något avseende torde influeras av eventuella omläggningar i fråga om statistikväsendets organisation och dess överledning.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen — med uttalande om önskvärdheten av bibehållen kontinuitet i fråga om socialstyrelsens statistiska publikationer, speciellt yrkesinspektionens berättelser samt avtals- och konfliktstatistiken — måtte vidtaga de jämkningar i fråga om de uti propositionen nr 206 begärda anslagen till socialstyrelsen, som krävas för att den för styrelsens upplysnings- och utredningsverksamhet avsedda personalen (å de statistiska byråerna och biblioteket) må kunna bibehållas i enlighet med styrelsens i utlåtandet den 16 februari 1929 gjorda hemställan.

Stockholm den 9 april 1929.

Arvid Thorberg.